

Panteia

Research to Progress

Research voor Beleid | EIM | NEA | IOO | Stratus | IPM

Effectiviteit van de Nederlandse Arbeidsinspectie in de asbestbranche

John Boog; Paul van der Zeijden; Pim Zijlstra

Zoetermeer, 26 april 2022

De verantwoordelijkheid voor de inhoud berust bij Panteia. Het gebruik van cijfers en/of teksten als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld. Vermenigvuldigen en/of openbaarmaking in welke vorm ook, alsmede opslag in een retrieval system, is uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming van Panteia. Panteia aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

The responsibility for the contents of this report lies with Panteia. Quoting numbers or text in papers, essays and books is permitted only when the source is clearly mentioned. No part of this publication may be copied and/or published in any form or by any means, or stored in a retrieval system, without the prior written permission of Panteia. Panteia does not accept responsibility for printing errors and/or other imperfections.

Inhoudsopgave

1	Samenvatting en conclusies	5
1.1	Inleiding	5
1.2	Effectiviteit van de Nederlandse Arbeidsinspectie	6
1.3	Suggesties om de effectiviteit van de Nederlandse Arbeidsinspectie te vergroten	6
2	Inleiding	9
2.1	Achtergrond	9
2.2	Doelstelling, centrale probleemstelling en onderzoeksvragen	9
2.3	Het onderzoeksveld en partijen in het veld	10
2.4	Opzet van het onderzoek	12
2.5	Opzet van de rapportage	14
3	Arbo-regels en naleving	15
3.1	Inleiding	15
3.2	Kennisbronnen arbo-regels	15
3.3	Duidelijkheid arbo-regels	16
3.4	Nalevingsgedrag	18
4	Ervaringen met de Nederlandse Arbeidsinspectie	23
4.1	Activiteiten van de Nederlandse Arbeidsinspectie	23
4.2	Belang activiteiten van Nederlandse Arbeidsinspectie	23
4.3	Contacten met Nederlandse Arbeidsinspectie	24
5	Oordeel over de Nederlandse Arbeidsinspectie	27
5.1	Oordeel over contacten met de Nederlandse Arbeidsinspectie	27
5.2	Imago	30
5.3	Effectiviteit	31
5.4	Verbetersuggesties	33

1 Samenvatting en conclusies

1.1 Inleiding

Doelstelling

De doelstelling van het onderzoek is de mening van werkgevers en andere stakeholders in het veld op te halen over de wijze waarop de Nederlandse Arbeidsinspectie nu en in de afgelopen (vijf) jaren zijn werk doet/deed en hiermee effectief is geweest in de gecertificeerde asbestbranche. Daarnaast is het onderzoek gericht op de vraag hoe deze effectiviteit kan worden vergroot.

Centrale probleemstelling

De doelstelling mondt uit in de volgende twee centrale vragen:

- Hoe kijken werkgevers en andere stakeholders naar de Nederlandse Arbeidsinspectie in zijn rol als toezichthouder in de gecertificeerde asbestbranche?
- Wat heeft de Nederlandse Arbeidsinspectie bereikt in de branche?

Onderzoeksvragen

De centrale probleemstelling is nader uitgewerkt in onderzoeksvragen, waaruit blijkt dat niet alleen teruggekeken wordt, maar ook vooruitgekeken wordt. Namelijk hoe de Nederlandse Arbeidsinspectie de effectiviteit kan vergroten. Dit leidt tot de volgende onderzoeksvragen en subvragen:

- Hoe kijken het gecertificeerde veld en de stakeholders naar de inzet en effectiviteit van de Nederlandse Arbeidsinspectie?
 - Wat heeft de inzet van de Nederlandse Arbeidsinspectie tot nu toe opgeleverd?
 - Hoe kijkt de buitenwereld aan tegen de interventies van de Nederlandse Arbeidsinspectie?
 - Wat brengt de Nederlandse Arbeidsinspectie teweeg in het veld?
 - Wat denkt men dat er zou gebeuren als de Nederlandse Arbeidsinspectie geen toezicht zou houden op de gecertificeerde asbestbranche?
- Hoe zou de Nederlandse Arbeidsinspectie zijn effect nog kunnen vergroten?
 - Haalt de Nederlandse Arbeidsinspectie het maximale eruit?
 - Hoe zou het werk van de Nederlandse Arbeidsinspectie beter kunnen?

Als we kijken naar de effectiviteit van de Nederlandse Arbeidsinspectie dan hebben we het over de mate waarin de activiteiten van de Nederlandse Arbeidsinspectie bijdragen aan het naleven van de arbo-regels, inclusief de certificatieschema's, in de asbestbranche. Deze naleving leidt dan vervolgens tot gezond en veilig werken in de asbestbranche. Bij de activiteiten van de Nederlandse Arbeidsinspectie gaat het daarbij niet alleen over het uitvoeren van inspecties en het opleggen van sancties, maar ook om informatieverschaffing en voorlichting.

Om een antwoord te geven op de vraag naar de effectiviteit van de Nederlandse Arbeidsinspectie en mogelijke verbetering daarvan is in deze rapportage eerst ingegaan op de arbo-regels en certificatieschema's, de kennis daarvan en de naleving daarvan. Vervolgens is ingegaan op de ervaringen met de Nederlandse Arbeidsinspectie en het oordeel over de Nederlandse Arbeidsinspectie. Hierna trekken we conclusies over de effectiviteit van de Nederlandse Arbeidsinspectie en over hoe deze effectiviteit kan worden vergroot.

1.2 Effectiviteit van de Nederlandse Arbeidsinspectie

Uit het onderzoek blijkt dat de activiteiten van de Nederlandse Arbeidsinspectie effectief zijn, doordat het bijdraagt aan de naleving van de arbo-regels en daarmee aan gezond en veilig werken in de asbestbranche. Wanneer de Nederlandse Arbeidsinspectie zou stoppen met toezicht in de asbestbranche is de verwachting dat de naleving van de arbo-regels bij veel bedrijven achteruit zou gaan. Echter, velen zijn ook van mening dat de effectiviteit groter zou kunnen zijn, wanneer de Nederlandse Arbeidsinspectie meer capaciteit zou hebben en wanneer er meer inspecties uitgevoerd zouden worden.

Naast de inspecties van de Nederlandse Arbeidsinspectie worden ook de voorlichting en informatievoorziening door partijen in de branche gebruikt en nuttig gevonden. Ook deze voorlichting en informatievoorziening draagt bij aan gezond en veilig werken in de asbestbranche.

Er zijn echter wel verschillende kanttekeningen te plaatsen bij de effectiviteit. Zo is geconstateerd dat niet-naleven niet alleen te maken heeft met de activiteiten van de Nederlandse Arbeidsinspectie. Niet-naleven komt ook voort uit gebrek aan duidelijkheid in de regels en certificatieschema's, gebrek aan kennis van de regels en van de redenen van de regels en gebrek aan bewustzijn bij bedrijven en (veelal laagopgeleide) medewerkers van de gevaren van asbest. Bedrijven en medewerkers hebben vaak wel de intentie om de arbo-regels na te leven, maar het lukt toch niet altijd.

Verder is er nog steeds sprake van een kleine groep notoire overtreders, die uit winstbejag de regels overtreedt. Het blijkt echter erg moeilijk om deze groep volledig uit de branche te verwijderen. Wanneer een certificaat wordt ingetrokken, gaan dergelijke bedrijven onder een andere bv met een ander certificaat gewoon weer door.

Een andere kanttekening betreft de kennis, houding en het gedrag van de inspecteurs. Over het algemeen vindt men de inspecteurs voldoende deskundig. Echter, diverse keren is aangegeven dat inspecteurs kennis ontberen over de praktijk. Inspecteurs volgen te veel de regeltjes, zonder te kijken of die in de praktijk toepasbaar zijn en of ze daadwerkelijk bijdragen aan gezond en veilig werken in bepaalde situaties. Verder zouden inspecteurs niet altijd begripvol en flexibel zijn en zouden ze onvoldoende bereid zijn om in overleg te gaan bij afwijkingen en bij complexe praktijksituaties. Daarbij is wel aangegeven dat kennis, houding en gedrag per inspecteur verschilt.

1.3 Suggesties om de effectiviteit van de Nederlandse Arbeidsinspectie te vergroten

In het onderzoek zijn verschillende suggesties geopperd door betrokken stakeholders om de effectiviteit van de Nederlandse Arbeidsinspectie te vergroten. Deze zijn in paragraaf 5.4 opgesomd. De rode draad uit deze opsomming, die wij onderschrijven als Panteia, geven we hierna kort weer in vijf punten.

Ten eerste kan de effectiviteit van de Nederlandse Arbeidsinspectie in de asbestbranche worden verbeterd door uitbreiding van de capaciteit en door meer inspecties. Zeker in de asbestbranche, waarbij de risico's van asbest niet zichtbaar zijn en het bewustzijn met name bij de laagopgeleide uitvoerenden beperkt is, zijn inspecties essentieel om de bedrijven en de werknemers scherp te houden om gezond en veilig te werken.

Ten tweede is er winst te behalen wanneer het toezicht van de Nederlandse Arbeidsinspectie waar dat kan meer gericht is op gezond en veilig werken in plaats van specifiek op de regeltjes. Inspecteurs geven volgens betrokken bedrijven te snel een afwijking wanneer een vinkje niet goed staat, terwijl men zich niet afvraagt of dat enige invloed heeft op gezond en veilig werken. Ofwel meer gericht op de praktijk en hoe het daadwerkelijk in de praktijk werkt. Dit geldt zeker voor bedrijven die wel de intentie hebben om de regels na te leven en gezond en veilig te werken, maar waarbij het door verschillende eerdergenoemde redenen niet altijd lukt. Deze bedrijven zijn geholpen met meer begrip, flexibiliteit en overleg. Dit geldt uiteraard niet voor de groep notoire overtreders. Bij deze overtreders moet alles op alles worden gezet om deze uit de branche te krijgen.

Ten derde blijkt informatievoorziening en voorlichting door de Nederlandse Arbeidsinspectie ook bij te dragen. Meer voorlichting, actuele voorlichting, actuelere casussen, eenvoudiger en begrijpelijker informatie (ook voor lager opgeleiden), etc. kunnen verder bijdragen aan gezond en veilig werken.

Ten vierde is er al samenwerking met andere toezichthouders, zoals certificerende instellingen en omgevingsdiensten, maar dat kan beter. Duidelijkheid over en begrip voor elkaars rollen en bevoegdheden kunnen bijdragen aan verdere samenwerking en afstemming. Afstemming is ook van belang om te voorkomen dat bedrijven in de asbestbranche worden geconfronteerd met verschillende toezichthouders die dezelfde vragen komen stellen. Dit vergt steeds veel tijd van de bedrijven, die er vaak niet is.

Tenslotte is het ook goed om te vermelden dat niet alleen de Nederlandse Arbeidsinspectie kan bijdragen aan gezond en veilig werken. Ook andere partijen hebben hierin een rol. Bij verschillende stakeholders in de asbestbranche ligt een belangrijke taak om mede te zorgen voor duidelijk en toepasbare arbo-regels en certificatieschema's. Bij de bedrijven zelf ligt verder een belangrijke taak om te zorgen dat de bedrijven en de werknemers zich bewust zijn van de gevaren van asbest en van de redenen van de arbo-regels om gezond en veilig te werken. Dit bewustzijn is van groot belang. Ondanks dat dit vooral een taak is van de branche zelf, is het zinvol voor de Nederlandse Arbeidsinspectie om na te gaan of zij hier ook een sturende, stimulerende of informerende rol in kan spelen.

2 Inleiding

2.1 Achtergrond

De Nederlandse Arbeidsinspectie (kortweg: Arbeidsinspectie) houdt toezicht op de naleving van de wet- en regelgeving over arbeidsomstandigheden (arbo-regels), waaronder de wettelijke regels voor het saneren van bestaande asbesttoepassingen om de risico's van inademing van asbestvezels zoveel mogelijk uit te sluiten. Het toezicht van de Nederlandse Arbeidsinspectie is gericht op de arbeidsomstandigheden voor werknemers. De Nederlandse Arbeidsinspectie werkt sinds 2012 met een programmatische aanpak voor toezicht op asbestsaneringen en de Arbeidsinspectie heeft de laatste jaren alle gecertificeerde asbestverwijderingsbedrijven geïnspecteerd en de Arbeidsinspectie heeft daarnaast geïnvesteerd in andere typen handavingsinterventies, zoals samenwerken met andere toezichthouders, knelpunten in regelgeving signaleren en communicatie-activiteiten. De Arbeidsinspectie heeft echter geconstateerd dat de veiligheidscultuur en het nalevingsgedrag van de specifieke asbestregelgeving bij de populatie gecertificeerde asbestbedrijven de laatste jaren niet verbetert maar eerder stabiliseert. Volgens de Arbeidsinspectie is er sprake van een kleine harde kern van notoire overtreders. Het feit dat het nalevingsgedrag niet verder verbetert was aanleiding voor de Arbeidsinspectie om een onderzoek uit te laten voeren naar de mening van stakeholders in en rond het asbestsaneringsveld over het optreden van de Arbeidsinspectie, de effectiviteit daarvan en mogelijke verbeteringen. Panteia heeft het onderzoek uitgevoerd en deze rapportage doet verslag van de resultaten.

De Inspectie SZW heet per 1 januari 2022 de Nederlandse Arbeidsinspectie. Aangezien het in dit onderzoek gaat over de afgelopen vijf jaren hebben we in de contacten met de bedrijven en geïnterviewden de 'oude' naam Inspectie SZW gehanteerd. In dit rapport gebruiken we de nieuwe naam, Nederlandse Arbeidsinspectie.

2.2 Doelstelling, centrale probleemstelling en onderzoeksvragen

Doelstelling

Het doel van het onderzoek is de mening van werkgevers en andere stakeholders in het veld op te halen over de wijze waarop de Nederlandse Arbeidsinspectie nu en in de afgelopen (vijf) jaren zijn werk doet/deed en hiermee effectief is geweest in de gecertificeerde asbestbranche. Daarnaast is het onderzoek gericht op de vraag hoe deze effectiviteit kan worden vergroot.

Centrale probleemstelling

De doelstelling mondt uit in de volgende twee centrale vragen:

- Hoe kijken werkgevers en andere stakeholders naar de Nederlandse Arbeidsinspectie in zijn rol als toezichthouder in de gecertificeerde asbestbranche?
- Wat heeft de Nederlandse Arbeidsinspectie bereikt in de branche?

Onderzoeksvragen

De centrale probleemstelling is nader uitgewerkt in onderzoeksvragen, waaruit blijkt dat niet alleen teruggekeken wordt, maar ook vooruitgekeken wordt. Namelijk hoe de Nederlandse Arbeidsinspectie de effectiviteit kan vergroten. Dit leidt tot de volgende onderzoeksvragen en subvragen:

- Hoe kijken het gecertificeerde veld en de stakeholders naar de inzet en effectiviteit van de Nederlandse Arbeidsinspectie?
 - Wat heeft de inzet van de Nederlandse Arbeidsinspectie tot nu toe opgeleverd?
 - Hoe kijkt de buitenwereld aan tegen de interventies van de Nederlandse Arbeidsinspectie?
 - Wat brengt de Nederlandse Arbeidsinspectie teweeg in het veld?
 - Wat denkt men dat er zou gebeuren als de Nederlandse Arbeidsinspectie geen toezicht zou houden op de gecertificeerde asbestbranche?
- Hoe zou de Nederlandse Arbeidsinspectie zijn effect nog kunnen vergroten?
 - Haalt de Nederlandse Arbeidsinspectie het maximale eruit?
 - Hoe zou het werk van de Nederlandse Arbeidsinspectie beter kunnen?

2.3 Het onderzoeksveld en partijen in het veld

De keten van de asbestsanering, voor wat betreft het terrein waar de Arbeidsinspectie toezicht op houdt¹, kent op hoofdlijnen drie stappen, namelijk het inventariseren waar het asbest zit en om welk type asbest het gaat, de sanering van het asbest en na afloop van de sanering het beoordelen of er geen asbestresten meer achter zijn gebleven. Dit geeft ook meteen de drie belangrijkste partijen in de asbestketen, namelijk de asbestinventarisatiebedrijven, de asbestverwijderingsbedrijven en de inspectie-instellingen voor de eindbeoordeling. De gebouweigenaren zijn in principe de opdrachtgevers voor deze partijen. In de praktijk wordt de opdracht voor eindbeoordeling meestal door het asbestverwijderingsbedrijf gegeven. De aard van de gebouweigenaren varieert van individuele woningeigenaren waarbij asbest uit de woning of uit bijgebouwen (bijvoorbeeld asbestdaken) verwijderd moet worden tot grote opdrachtgevers. Grote opdrachtgevers zijn onder andere woningbouwcorporaties (waar bijvoorbeeld voor renovatie asbest verwijderd moet worden uit complexen met meerdere woningen) en het Rijksvastgoedbedrijf.

Asbestinventarisatie

De eerste stap in de asbestketen is de asbestinventarisatie. Een daartoe gecertificeerd bedrijf moet inventariseren of asbest of asbesthoudende producten aanwezig zijn. Een geaccrediteerd laboratorium analyseert de monsters die tijdens de inventarisatie worden genomen van de gevonden asbesttoepassingen. Volgens het certificatenregister van Ascert zijn er circa 170 gecertificeerde asbestinventarisatiebedrijven. De drie grootste zijn RPS, SGS Search en Kiwa.

Asbestverwijdering

De volgende stap in de asbestketen is de asbestverwijdering. Het verwijderen van asbest mag alleen worden uitgevoerd door een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf. Volgens het certificatenregister van Ascert zijn er circa 330 gecertificeerde asbestverwijderingsbedrijven.

Eindbeoordeling

De asbestketen sluit af met de eindbeoordeling. Wanneer de sanering gereed is, volgt een eindbeoordeling door een geaccrediteerde inspectie-instelling om na te gaan of daadwerkelijk alle asbest is verwijderd. De eindbeoordeling na een sanering in risicoklasse 2 of 2A mag alleen worden uitgevoerd door een geaccrediteerd laboratorium of eindinspectie-instelling. Volgens de Raad voor Accreditatie zijn er 24 geaccrediteerde bedrijven voor het uitvoeren van een eindbeoordeling conform NEN-EN-ISO/IEC 17020 (RvA Inspectie). Daarvan zijn er 14 ook geaccrediteerd als laboratorium volgens NEN-EN-ISO/IEC 17025 (RvA Testen).

¹ De totale keten is langer, namelijk ook het afvoeren en storten van asbest. Op die twee onderdelen in de keten ziet de Arbeidsinspectie niet toe, maar wel de Omgevingsdiensten.

De asbestinventarisatiebedrijven, de asbestverwijderingsbedrijven en de inspectie-instellingen voor de eindbeoordeling zijn de partijen die op de plaatsen moeten werken waar asbest aanwezig is, asbest verwijderd wordt of asbest verwijderd is. Zij moeten zorgen dat veilig kan worden gewerkt en zijn dus verantwoordelijk voor veilige arbeidsomstandigheden van hun personeel. Sommige partijen hebben echter ook een grote rol in de veiligheid verderop in de keten. Voor de asbestinventarisatiebedrijven betekent dat dat zij juiste en volledige inventarisatierapporten opstellen, om te voorkomen dat een asbestverwijderingsbedrijf onverwacht op niet-geïnventariseerd asbest stuit tijdens een sanering. En voor de eindbeoordeling heeft het asbestverwijderingsbedrijf een belangrijke rol voor veilige omstandigheden op de locatie waar asbest is verwijderd. Immers, het asbestverwijderingsbedrijf moet ervoor zorgen dat er goed is schoongemaakt vóórdat een inspecteur van een inspectie-instelling de eindbeoordeling uitvoert. In de praktijk worden vooral de asbestverwijderingsbedrijven door de Nederlandse Arbeidsinspectie gecontroleerd op de arbeidsomstandigheden van hun werknemers met betrekking tot asbestrisico's en andere arbo-risico's.

Stakeholders rond het asbestveld

Rond het asbestsaneringsproces is een groot aantal stakeholders actief die in meer of mindere mate te maken hebben met de naleving van de regels ten aanzien van de arbeidsomstandigheden bij asbestverwijdering. Relevante partijen naast de werkgevers in de asbestketen en de Nederlandse Arbeidsinspectie zijn:

- Omgevingsdiensten: toezichthouder ten aanzien van de leefomgeving (inclusief de bescherming van de bewoners/ gebruikers van het gebouw);
- Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT): houdt toezicht op bepalingen uit het Productenbesluit Asbest, het Besluit asbestwegen, en het Asbestverwijderingsbesluit specifiek voor objecten (b.v. industriële installaties, schepen, treinen);
- SZW-beleidsdirectie Gezond & Veilig Werken: houdt zich bezig met het beleid en de wet- en regelgeving ten aanzien van arbeidsomstandigheden, waaronder werken met asbest;
- Grote opdrachtgevers van saneringen (zoals woningbouwverenigingen en het Rijksvastgoedbedrijf): zij hebben grote belangen (waaronder kwaliteit, tijd en kosten) bij asbestsaneringen en spelen vaak een rol in het gehele asbestsaneringsproces;
- Certificerende instellingen (CI's): volgens de website van Ascet zijn er vijf CI's voor certificering op het gebied van asbestinventarisatie en asbestverwijdering, waarvan er drie zijn gericht op procescertificaten en twee op persoonscertificaten. CI's certificeren asbestinventarisatiebedrijven en asbestverwijderingsbedrijven óf de werknemers ervan en zij controleren de gecertificeerde bedrijven. Bij veelvuldige en/of grote afwijkingen kunnen zij certificaten intrekken;
- Raad voor Accreditatie: verleent accreditaties aan inspectie-instellingen voor de eindcontroles asbest;
- Ascet: is de beheersstichting voor het certificatenstelsel op het gebied van asbest;
- Gespecialiseerde wetenschappers-/onderzoeksinstituten (zoals TNO en het RIVM): zij doen veel onafhankelijk onderzoek en hebben veel kennis van asbest;
- Arbeidshygiënist: deskundigen/adviseurs op het gebied van een gezonde werkomgeving;
- Vakbonden: zij behartigen de belangen van de werknemers. In de asbestbranche is de organisatiegraad echter laag;
- Brancheverenigingen/-werkgeversorganisaties (belangenbehartigers voor de aangesloten leden), zoals:
 - Vereniging Kwaliteitsborging Asbestonderzoek (VOAM-VKBA),
 - Vereniging van Asbestverwijderende Bedrijven (VAVB),
 - Vereniging voor Verwijdering van Toxische en gevaarlijke Bouwmaterialen (VVTB),
 - Branchevereniging voor sloopaannemers en asbestverwijderingsbedrijven (VERAS),
 - Federatie Nederlandse Laboratoria (Fenelab).

2.4 Opzet van het onderzoek

Voor het onderzoek zijn de volgende onderzoeksinstrumenten ingezet:

- Deskresearch
- Telefonische enquête
- Diepte-interviews

Deskresearch

In de voorbereiding is deskresearch uitgevoerd om zoveel mogelijk relevante informatie te verzamelen om antwoord te kunnen geven op onderzoeksvragen. De deskresearch was vooral bedoeld voor nadere invulling en uitwerking van de opzet van de interviews en enquête.

Telefonische enquête

We hebben een telefonische enquête gehouden onder asbestinventarisatiebedrijven en asbestverwijderingsbedrijven. In deze enquête zijn vragen gesteld over het nalevingsgedrag ten aanzien van arbo-regels, ervaringen met de Nederlandse Arbeidsinspectie, oordeel over de Arbeidsinspectie, het imago van de Arbeidsinspectie, de effectiviteit van de Arbeidsinspectie en mogelijkheden om de effectiviteit van de Arbeidsinspectie te vergroten. Bij asbestinventarisatiebedrijven waren de vragen over naleving gericht op het opstellen van juiste en volledige inventarisatierapporten. De enquête is gehouden in februari 2022. Aan de enquête hebben 40 gecertificeerde asbestinventarisatiebedrijven en 80 gecertificeerde asbestverwijderingsbedrijven deelgenomen. In tabel 1 is de responsverantwoording opgenomen.

tabel 1 Responsverantwoording telefonische enquête onder asbestinventarisatiebedrijven en asbestverwijderingsbedrijven

	<i>Asbest- inventarisatie- bedrijven</i>	<i>Asbest- verwijderings- bedrijven</i>	<i>Totaal</i>
Gebruikte adressen	70	135	205
Niet bruikbaar totaal	2	5	7
- Afgesloten telefoonnummer	1	2	3
- Bedrijf bestaat niet meer	1	3	4
Bruikbaar totaal	68	130	198
- Geslaagd gesprek	40	80	120
- Afgebelde afspraak bij vol quotum	10	8	18
- Weigering (Geen zin, geen tijd, weigering bij receptie, wil alleen online, weigering principieel, geen reden)	14	29	43
- Geen gehoor	4	11	15
- Niet bereikbaar tijdens dataverzameling	0	2	2

Bron: Panteia, 2022.

De respons bestaat uit een goede verdeling ten aanzien van de grootte van bedrijven (zie tabel 2), het aantal medewerkers dat zich bezig houdt met asbest en de mate van inhuur van flexibele krachten. Daarnaast maken zowel bedrijven die geen boetes als bedrijven die wel boetes van de Nederlandse Arbeidsinspectie hebben gehad deel uit van de respons.

In tabel 1 is de verdeling van de omvang van de bedrijven in de respons weergegeven. Daaruit blijkt dat zowel kleine bedrijven (waaronder zzp-ers) als grotere bedrijven hebben meegewerkt aan de enquête.

tabel 2 Omvang van de bedrijven in de respons

<i>Aantal werkzame personen</i>	<i>Asbest- inventarisatie- bedrijven</i>	<i>Asbest- verwijderings- bedrijven</i>	<i>Totaal</i>
1	8	5	13
2	5	6	11
3	4	5	9
4	2	5	7
5 – 9	4	17	21
10 – 19	5	13	18
20 – 49	7	16	23
50 en meer	5	13	18
Totaal	40	80	120

Bron: Panteia, 2022.

In tabel 3 is de verdeling van het aantal werkzame personen dat zich in het bedrijf bezighoudt met asbest weergegeven. Ook hieruit blijkt dat zowel kleinere als grotere bedrijven hebben meegewerkt aan de enquête.

tabel 3 Aantal werkzame personen dat zich bezighoudt met asbest van de bedrijven in de respons

<i>Aantal werkzame personen asbest</i>	<i>Asbest- inventarisatie- bedrijven</i>	<i>Asbest- verwijderings- bedrijven</i>	<i>Totaal</i>
1	9	8	17
2	11	12	23
3	5	9	14
4	4	6	10
5 - 9	4	26	30
10 en meer	7	19	26
Totaal	40	80	120

Bron: Panteia, 2022.

In de asbestbranche wordt veel met inhuur van flexwerkers gewerkt. Dat geldt vooral voor de asbestverwijderingsbedrijven. In tabel 4 is weergegeven in welke mate op het moment van de telefonische enquête sprake was van inhuur van flexwerkers voor asbestwerkzaamheden. Zowel bedrijven die zonder flexwerkers werken als bedrijven die dat wel doen zijn in de respons vertegenwoordigd.

tabel 4 Aantal flexwerkers, zoals zzp-ers, oproepkrachten, uitzendkrachten, e.d. werkzaam (op het moment van de enquête) voor de bedrijven in de respons

<i>Aantal flexwerkers</i>	<i>Asbest- inventarisatie- bedrijven</i>	<i>Asbest- verwijderings- bedrijven</i>	<i>Totaal</i>
0	26	18	44
1	5	11	16
2	5	10	15
3	2	7	9
4	1	9	10
5 - 9	0	14	14
10 en meer	1	11	12
Totaal	40	80	120

Bron: Panteia, 2022.

Diepte-interviews

We hebben interviews gehouden met relevante stakeholders in en rond de gecertificeerde asbestsector. De gesprekken waren gericht op het verkrijgen van inzicht in het nalevingsgedrag in de gecertificeerde asbestsector en de perceptie over de rol van de Nederlandse Arbeidsinspectie daarbij. Met de volgende partijen zijn gesprekken gevoerd:

- 2 asbestinventarisatiebedrijven
- 2 asbestverwijderingsbedrijven
- 3 inspectie-instellingen voor de eindbeoordeling
- 2 omgevingsdiensten
- ILT
- 2 grote opdrachtgevers (een woningbouwvereniging en het Rijksvastgoedbedrijf)
- 3 certificerende instellingen met betrekking tot wettelijk verplichte procescertificaten
- Ascert
- 2 arbeidshygiënisten
- 1 vakbond
- 5 brancheverenigingen/-werkgeversorganisaties (VOAM-VKBA, VAVB, VVTB, VERAS en Fenelab).

2.5 Opzet van de rapportage

In het volgende hoofdstuk wordt ingegaan op de arbo-regels, inclusief de certificatieschema's en de kennis daarover. Tevens wordt ingegaan op de naleving van de arboregels en de ontwikkelingen daarin. Hoofdstuk 4 gaat over de ervaringen van verschillende partijen in en rond de asbestbranche met de Nederlandse Arbeidsinspectie. Er wordt aandacht besteed aan het belang van de verschillende activiteiten van de Nederlandse Arbeidsinspectie en aan de contacten met de Nederlandse Arbeidsinspectie. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op het oordeel van het veld over de Nederlandse Arbeidsinspectie. Dit gaat over de contacten met de Nederlandse Arbeidsinspectie, het imago, de effectiviteit en de verbeteringsuggesties. In de samenvatting in hoofdstuk 1 zijn conclusies getrokken waarbij de onderzoeksvragen worden beantwoord.

3 Arbo-regels en naleving

3.1 Inleiding

Arbo-regels zijn gericht op het zorgdragen voor een gezonde en veilige (werk)omgeving. Ook voor de asbestsector betekent dat dat werknemers gezond en veilig moeten kunnen werken. Maar daarnaast ook dat gebruikers van objecten na een asbestsanering veilig het object kunnen betreden en daar veilig kunnen werken. De aard van de arbo-regels (waaronder certificatieschema's) met betrekking tot een gezonde en veilige (werk)omgeving verschilt voor de verschillende schakels in de keten:

- Bij de asbestinventarisatiebedrijven gaat het om het volgen van het certificatieschema voor het opstellen van inventarisatierapporten. De regels in dit schema zijn met name gericht op het op de juiste manier opstellen van een asbestinventarisatierapport.
- Bij de asbestverwijderingsbedrijven gaat het bij de arbo-regels enerzijds om het voorkomen van blootstelling aan asbest (arbo-regels en certificatieschema) en anderzijds om andere arbo-regels (zoals regels gericht op veilig werken op hoogte en met machines).
- Bij de inspectie-instellingen voor de eindbeoordeling gaat het om de controle om na te gaan of alle asbest is verwijderd, zodat een object kan worden vrijgegeven en het object veilig is voor gebruikers van het object.

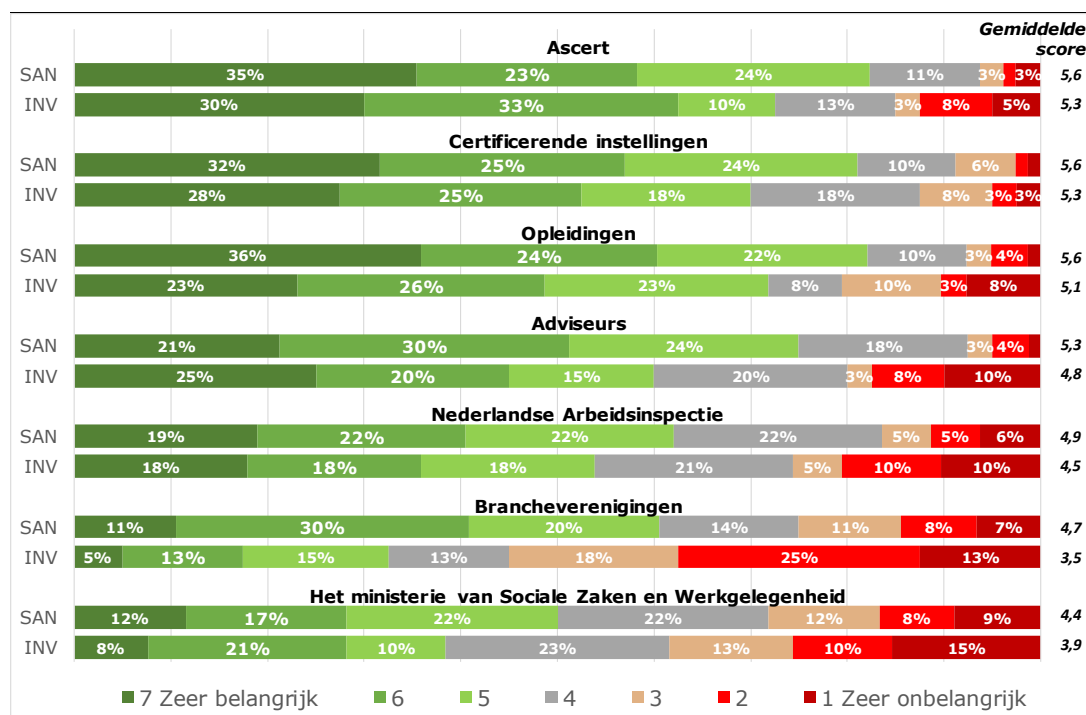
Dit hoofdstuk gaat vooral in op het volgen van het certificatieschema door de asbestinventarisatiebedrijven en het naleven van de arbo-regels, inclusief certificatieschema, door asbestverwijderingsbedrijven.

3.2 Kennisbronnen arbo-regels

Voor de bedrijven in de asbestsector is het belangrijk dat zij goed op de hoogte zijn van de arbo-regels, inclusief de certificatieschema's in het geval van asbestinventarisatiebedrijven en asbestverwijderingsbedrijven. Ook de Nederlandse Arbeidsinspectie vindt het van belang dat bedrijven en medewerkers goed zijn geïnformeerd over de arbo-regels. In de enquête onder asbestinventarisatiebedrijven en asbestverwijderingsbedrijven is gevraagd hoe belangrijk verschillende bronnen voor hen zijn om op de hoogte te blijven van de arbo-regels. Aan de respondenten is gevraagd op een schaal van '1 Zeer onbelangrijk' tot '7 Zeer belangrijk' aan te geven hoe belangrijk de verschillende bronnen zijn voor informatie over arbo-regels. De resultaten zijn weergegeven in figuur 1. Voor zowel de asbestinventarisatie- als de asbestverwijderingsbedrijven zijn Ascort en de certificerende instellingen de belangrijkste bron, gevolgd door opleidingen. De Nederlandse Arbeidsinspectie is voor 54% van de inventarisatiebedrijven en voor 63% van de asbestverwijderingsbedrijven een meer dan gemiddeld belangrijke bron. Daaruit kan worden afgeleid dat de voorlichting en informatievoorziening van de Nederlandse Arbeidsinspectie er voor veel bedrijven zeker toe doen.

figuur 1 Belang van verschillende bronnen van informatie over arbo-regels gebruikt door asbestinventarisatiebedrijven (INV, n=40) asbestverwijderingsbedrijven (SAN, n=80)

Bron: Panteia, 2022.

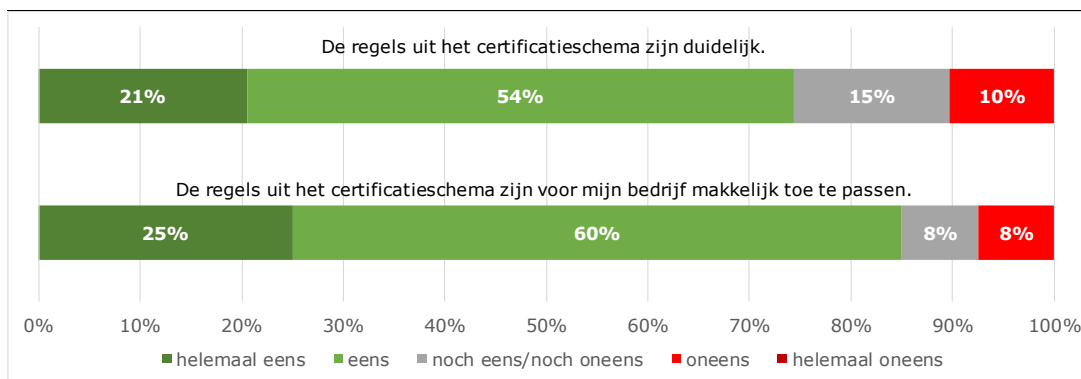
3.3 Duidelijkheid arbo-regels

Om de arbo-regels na te kunnen leven is het van belang dat ze duidelijk zijn en dat ze makkelijk toepasbaar zijn. Aan de asbestinventarisatiebedrijven en asbestverwijderingsbedrijven is in de enquête met behulp van stellingen gevraagd naar de duidelijkheid en toepasbaarheid van de arbo-regels. Voor de inventarisatiebedrijven gaat het daarbij om de certificatieschema's en bij de asbestverwijderingsbedrijven om de arbo-regels en de certificatieschema's.

Uit figuur 2 blijkt dat voor driekwart van de asbestinventarisatiebedrijven de certificatieschema's duidelijk zijn en dat 85% van de asbestinventarisatiebedrijven de certificatieschema's makkelijk toepasbaar vindt. Ofwel een klein deel vindt de schema's niet duidelijk, maar kan ze wel makkelijk toepassen. Mogelijk dat de onduidelijkheden in de schema's voldoende ruimte geven om ze toch juist toe te passen.

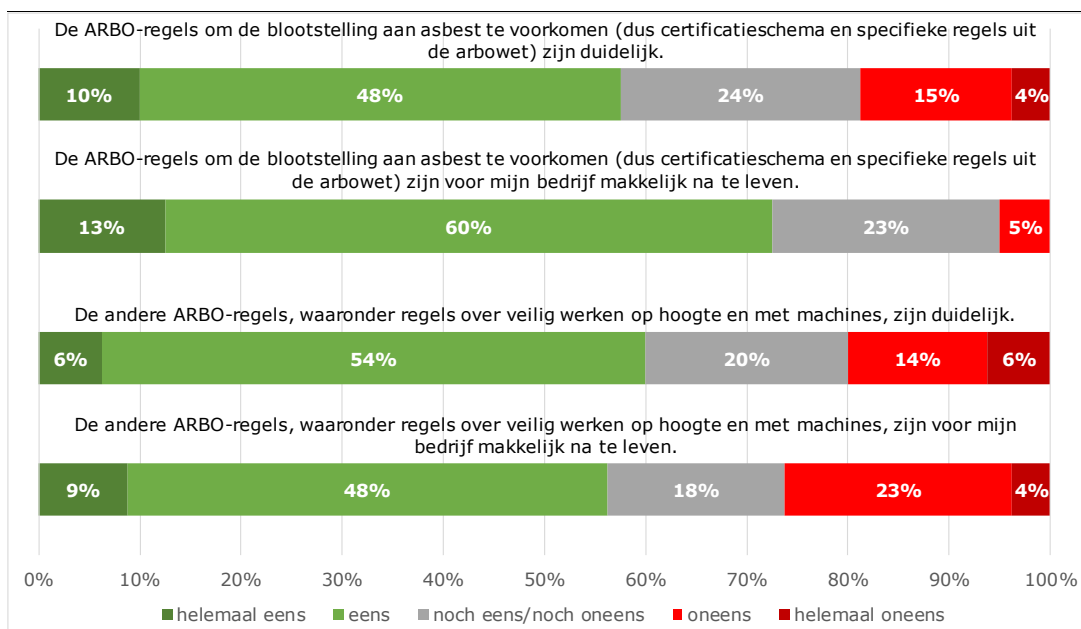
figuur 2 Duidelijkheid en toepasbaarheid van certificatieschema's voor asbestinventarisatiebedrijven (n=40)

Bron: Panteia, 2022.

Voor de asbestverwijderingsbedrijven is de duidelijkheid en de toepasbaarheid van de arbo-regels, inclusief de certificatieschema's, minder dan bij de asbestinventarisatiebedrijven (zie figuur 3). De regels om blootstelling aan asbest te voorkomen zijn voor 58% van de asbestverwijderingsbedrijven duidelijk en voor 19% niet. Toch geeft bijna driekwart aan dat deze regels makkelijk zijn na te leven. Slechts 5% vindt naleving van deze regels niet makkelijk. Bij andere arbo-regels (zoals veilig werken op hoogte en met machines) geeft 60% van de asbestverwijderingsbedrijven aan dat deze duidelijk zijn, terwijl 20% aangeeft dat deze niet duidelijk zijn. Verder blijkt dat 57% van de asbestverwijderingsbedrijven kennelijk geen moeite heeft deze regels na te leven. Echter, meer dan een kwart blijkt het hier wel moeilijk mee te hebben.

figuur 3 Duidelijkheid en toepasbaarheid van arbo-regels en certificatieschema's voor asbestverwijderingsbedrijven (n=80)

Bron: Panteia, 2022.

Ook in de interviews is gesproken over de duidelijkheid en toepasbaarheid van de arbo-regels en certificatieschema's. Op zich geven verschillende gesprekspartners aan dat de regels en certificatieschema's voldoende duidelijk en toepasbaar zijn. Dat

neemt niet weg dat er ook knelpunten worden genoemd in de regels en certificatieschema's. In de gesprekken is diverse keren genoemd dat de theorie en de praktijk nog al eens verschillen. Dat wat in arbo-regels en certificatieschema's staat is in de praktijk niet altijd toepasbaar of na te leven. Een voorbeeld dat daarbij is genoemd betreft de onderdruk die in het certificatieschema staat. Die zou 20 Pascal moeten zijn, maar dat zou niet altijd mogelijk zijn. Er wordt dan wel een afwijking gegeven, terwijl er geen risico's zouden zijn. Verder wordt aangegeven dat in de huidige certificatieschema's veel sprake is van grijze gebieden, die verschillend kunnen worden geïnterpreteerd. Dit komt de toepasbaarheid niet ten goede. De Nederlandse Arbeidsinspectie zou te veel de theorie volgen en te weinig oog hebben voor de praktijk.

Diverse keren is in de gesprekken aangegeven dat arbo-regels complexer zijn geworden. Verder bleken veel gesprekspartners van mening dat men bij de certificatieschema's te veel met de regels bezig is in plaats van met de inhoud. De certificatieschema's zouden te veel zijn doorgesloten. De schema's zouden te uitgebreid zijn geworden en ze zijn teveel gericht op afvinklijstjes. Het gaat teveel over of het vinkje wel goed staat, in plaats van over veilig werken. Een geïnterviewde gaf aan dat er vaak onduidelijkheden in de regels zitten en dat die worden opgelost door nieuwe regels die weer leiden tot nieuwe vragen en weer meer regels.

Verder wordt nog gemeld dat de laatste jaren sprake is van veel wijzigingen in arbo-regels en certificatieschema's. Dit vraagt veel van de mensen die ermee moeten werken. Daarbij komt nog dat het opleidingsniveau van deze mensen veelal laag is, waardoor het lastig is om alles te begrijpen. Ook het grote verloop bij met name de asbestverwijdering draagt hier ook niet aan bij.

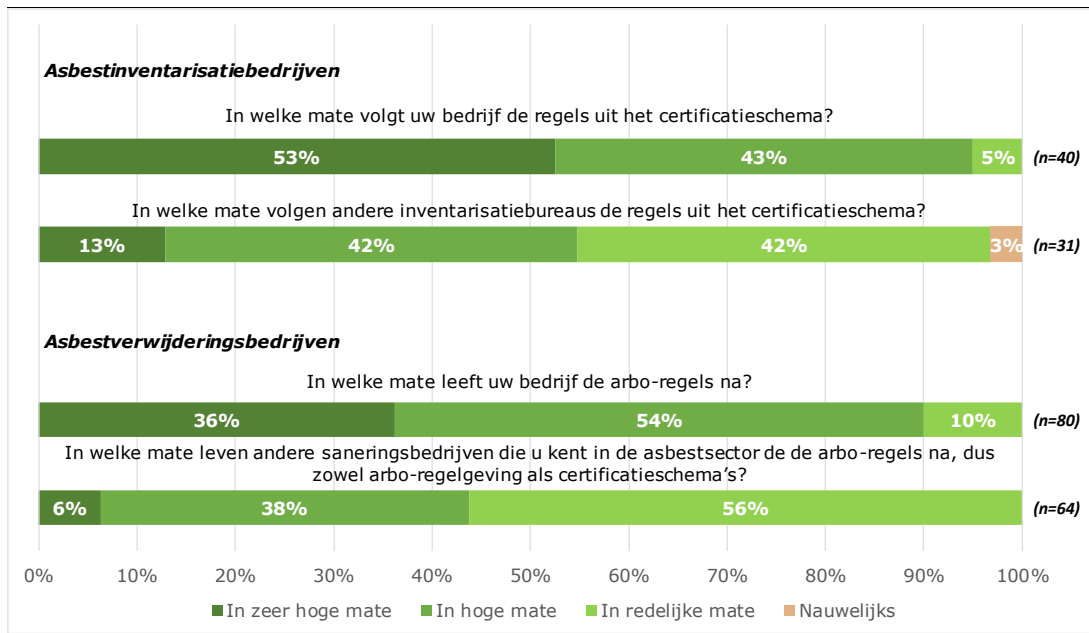
3.4 Nalevingsgedrag

Mate van naleving

In de enquête is aan asbestinventarisatiebedrijven gevraagd in hoeverre zij de regels uit het certificatieschema volgen en in hoeverre andere asbestinventarisatiebedrijven dat doen (figuur 4). Aan asbestverwijderingsbedrijven is gevraagd in hoeverre zij de arbo-regels naleven en in hoeverre andere asbestverwijderingsbedrijven dat doen. Bij de asbestinventarisatiebedrijven geeft 95% aan de regels uit het certificatieschema in (zeer) hoge mate te volgen, terwijl andere asbestinventarisatiebedrijven dat voor slechts 55% in (zeer) hoge mate zouden volgen. Bij de asbestverwijderingsbedrijven geeft 90% aan zelf de arbo-regels in (zeer) hoge mate na te leven, terwijl maar 44% denkt dat andere asbestverwijderingsbedrijven de regels in (zeer) hoge mate naleven. Daarbij dient te worden opgemerkt dat bij zowel de asbestinventarisatiebedrijven als de asbestverwijderingsbedrijven ongeveer 20% de vraag over de naleving door andere bedrijven niet heeft beantwoord. Zij wisten het niet of wilde daar geen antwoord op geven. In ieder geval staat wel vast dat zowel de asbestinventarisatiebedrijven als de asbestverwijderingsbedrijven de eigen naleving duidelijk hoger inschatten dan de naleving van andere bedrijven in de branche.

figuur 4 Naleving van arbo-regels en certificatieschema's

Bron: Panteia, 2022.

In de interviews met partijen in en rond de branche is ook gesproken over de naleving. Evenals in de enquête gaven asbestinventarisatie- en asbestverwijderingsbedrijven aan dat ze zelf de regels volgen of naleven, maar dat ze de naleving bij concurrenten lager inschatten. Hoe de naleving er precies uit ziet is moeilijk aan te geven. Daarnaast is niet altijd duidelijk of regels worden gevolgd en nageleefd. Zo kan het zijn dat een bedrijf keurig een certificatieschema volgt en volgens de certificerende instelling de regels naleeft, terwijl de Nederlandse Arbeidsinspectie toch een afwijking ziet. Dit verschil in interpretatie van de regels is verschillende keren genoemd. Een asbestinventarisatiebedrijf noemde als voorbeeld dat zij bij de inventarisatie uitgaan van wat ze kunnen zien en van monsters en aannames. Als de Arbeidsinspectie later constateert dat het niet helemaal overeenkomt met wat de Arbeidsinspectie vaststelt dan wordt het asbestinventarisatiebedrijf erop aangesproken, terwijl zij gewoon het certificatieschema hebben gevolgd.

Uit de interviews komt een beeld naar voren dat de meeste asbestinventarisatiebedrijven het certificatieschema volgen. Er is echter wel sprake van verschillen die te maken hebben met de interpretatie van de regels. Verder verschilt de kwaliteit van de inventarisatierapporten. Volgens sommige gesprekspartners is er de laatste jaren sprake van verbetering geweest.

Op basis van de resultaten uit de interviews kan onderscheid worden gemaakt tussen verschillende groepen asbestverwijderingsbedrijven. De eerste groep betreft de bedrijven die de regels goed naleven. De tweede groep betreft de bedrijven die wel de intentie hebben om de regels na te leven, maar waarbij dat niet altijd lukt. Ten slotte is er de groep van notoire overtreders die bewust de grenzen opzoekt en de regels overtreedt.

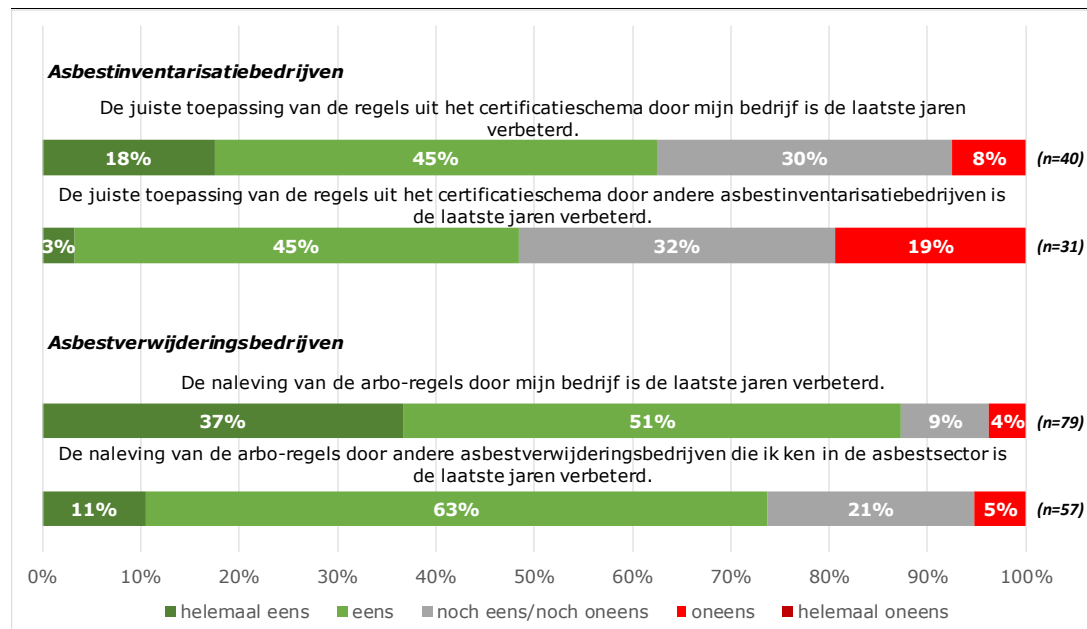
Ontwikkeling in de mate van naleving

In de enquête is ook gevraagd naar de ontwikkeling van de naleving in de laatste jaren, zowel de eigen naleving als de naleving van andere bedrijven in de branche. Dit

is gebeurd door het voorleggen van enkele stellingen. De resultaten zijn weergegeven in figuur 5. Daaruit blijkt dat 63% van de asbestinventarisatiebedrijven vindt dat bij hen de juiste toepassing van de regels is verbeterd en dat 48% het idee heeft dat dat ook bij andere asbestinventarisatiebedrijven het geval is. Bij de asbestverwijderingsbedrijven zien we dat 88% vindt dat bij hen de naleving is verbeterd en dat 74% het idee heeft dat dat ook bij andere asbestverwijderingsbedrijven het geval is.

figuur 5 Ontwikkeling in de naleving van arbo-regels en certificatieschema's

Bron: Panteia, 2022.

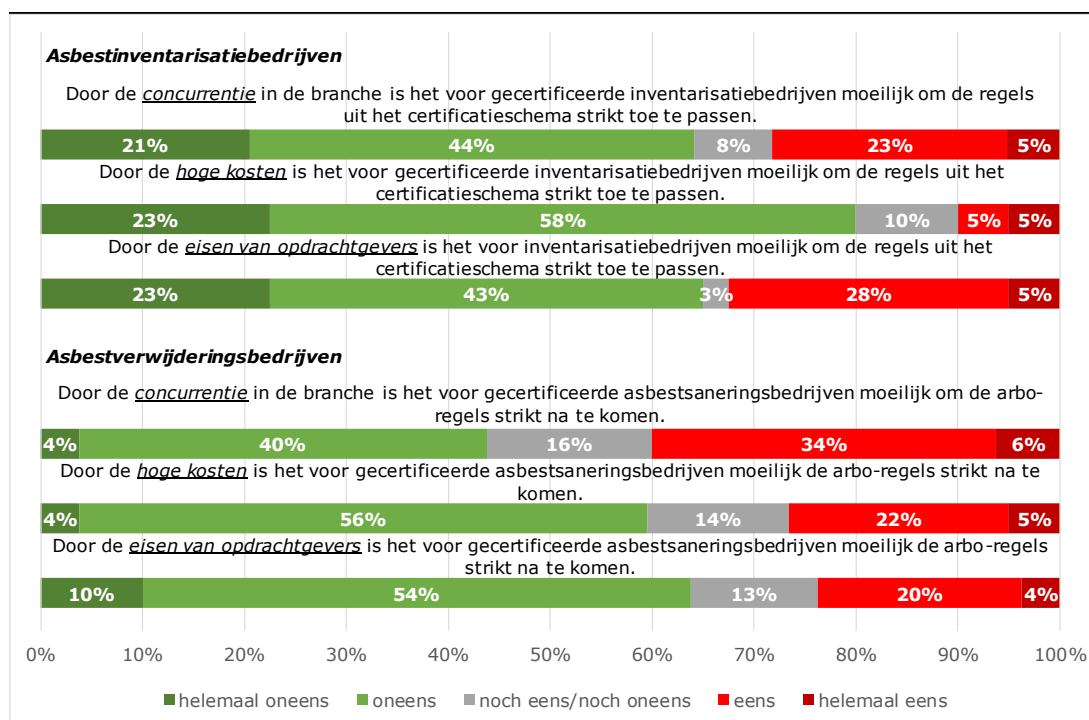
Bij de diepte-interviews verschilt de mening over de ontwikkeling van de naleving in de afgelopen jaren. Sommige geïnterviewden hebben het idee dat er niets is veranderd. Anderen zien wel weer verbeteringen. Enkele geïnterviewden geven wel aan dat veel notoire overtreders in de loop der jaren zijn verdwenen. Er blijft echter nog steeds een kleine groep notoire overtreders die moeilijk van de markt is te krijgen. Zij werken vaak met verschillende bedrijven en juridische constructies. Als één van de bedrijven dan wordt aangepakt, gaan ze onder één van de andere bedrijven door. Verder wordt veel aangevochten bij de rechter.

Belemmeringen voor strikte naleving

In de enquête zijn aan asbestinventarisatiebedrijven verschillende stellingen voorgelegd over het strikt volgen van de regels uit het certificatieschema en zijn aan asbestverwijderingsbedrijven verschillende stellingen voorgelegd over strikte naleving van arbo-regels en certificatieschema's (figuur 6). Daaruit blijkt dat 33% van de asbestinventarisatiebedrijven vindt dat de eisen van opdrachtgevers strikte toepassing moeilijk maken. Verder geeft 28% aan dat de concurrentie in de branche strikte toepassing moeilijk maakt en geeft 10% aan dat het (mede) door de hoge kosten komt. Bij de asbestverwijderingsbedrijven blijkt dat 40% vindt dat de concurrentie in de branche strikte naleving moeilijk maakt. Verder geeft 27% aan dat de hoge kosten strikte naleving moeilijk maakt en geeft 24% aan dat het (mede) door de eisen van opdrachtgevers komt.

figuur 6 Stellingen ten aanzien van strikte toepassing van certificatieschema's door *asbestinventarisatiebedrijven* (n=40) en ten aanzien van strikte naleving van arbo-regels en certificatieschema's door *asbestverwijderingsbedrijven* (n=80)

Bron: Panteia, 2022.

Ook in de interviews is gevraagd naar redenen waarom bedrijven in de asbestsector regels niet naleven. De drie aspecten die in de enquête zijn uitgevraagd (concurrentie, hoge kosten en eisen van opdrachtgevers) zijn ook in de interviews genoemd. Als er sprake is van veel concurrentie kunnen bedrijven lagere prijzen aan gaan bieden om opdrachten binnen te krijgen. Om die opdrachten toch binnen de budgetten uit te voeren kan de strikte naleving van regels onder druk komen. Dat hangt samen met de kosten. Onveilig werken is over het algemeen goedkoper en dus winstgeverder. Verder kan door druk van opdrachtgevers (zoals tijdsdruk of druk op de kosten) strikte naleving van de regels in de knel komen.

Andere redenen die in de interviews zijn genoemd voor het overtreden van de regels zijn:

- Het ontbreken van bewustzijn van de risico's van asbest (bij de bedrijven, maar vooral bij de medewerkers),
- Mensenwerk: iedereen maakt fouten,
- Gemakzucht en nonchalance,
- Laag opleidingsniveau van de medewerkers,
- Groot verloop bij de asbestverwijderingsbedrijven,
- Onduidelijkheid in de arbo-regels en certificatieschema's.

4 Ervaringen met de Nederlandse Arbeidsinspectie

4.1 Activiteiten van de Nederlandse Arbeidsinspectie

Het eerste waar men aan denkt bij de activiteiten van de Nederlandse Arbeidsinspectie zijn toezichtactiviteiten, namelijk het uitvoeren van inspecties en het opleggen van sancties. De Nederlandse Arbeidsinspectie doet echter meer om te zorgen dat bedrijven zich houden aan de arbo-regels. Naast voorlichting en informatie-verschaffing houdt de Nederlandse Arbeidsinspectie zich binnen het asbestprogramma met veel activiteiten bezig, waaronder samenwerking met andere toezichthouders, overleg met branchevertegenwoordigingen, aanbieden van tools, etc.

In de enquête en bij de interviews is aandacht besteed aan de volgende activiteiten van de Arbeidsinspectie:

- Voorlichting (waaronder via social media en de website van de Arbeidsinspectie),
- Bijeenkomsten en workshops,
- Openbaarmaking van bedrijven die een boete hebben gekregen (wettelijke plicht),
- Persberichten/artikelen in tijdschriften of de website "Inspectie werkt",
- Veel gestelde vragen op de website van de Nederlandse Arbeidsinspectie.

In dit hoofdstuk gaan we eerst in op het belang van deze activiteiten voor verschillende typen bedrijven. Daarna gaan we in op de contacten van verschillende partijen met de Nederlandse Arbeidsinspectie en de aard van die contacten.

4.2 Belang activiteiten van Nederlandse Arbeidsinspectie

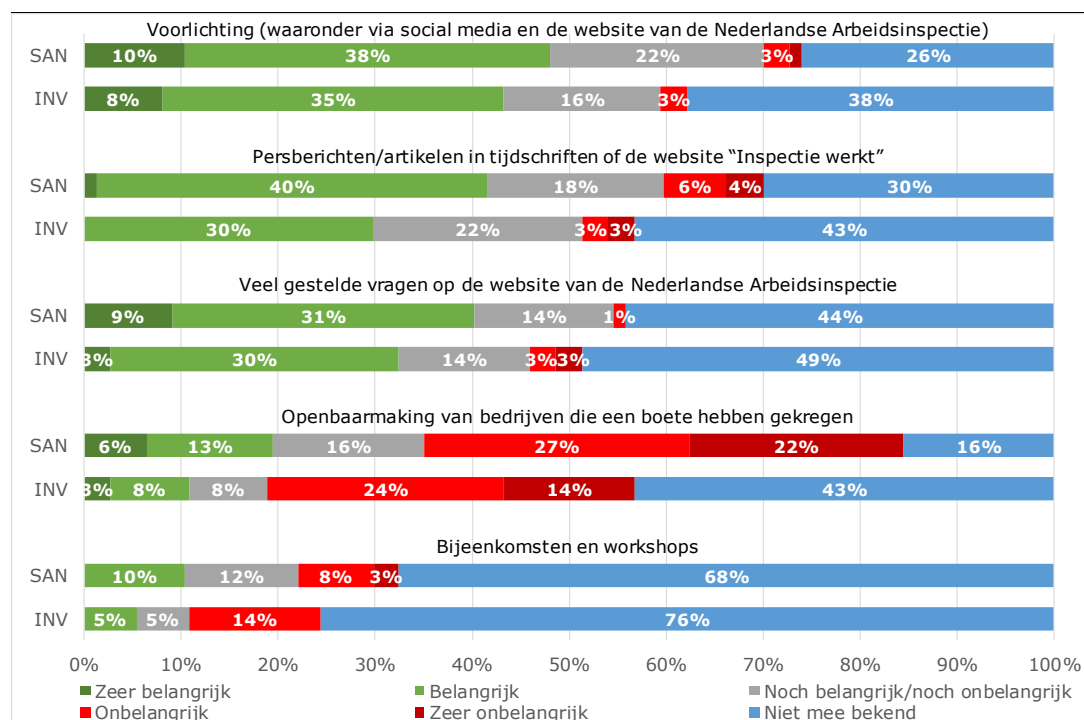
In de enquête onder asbestinventarisatiebedrijven en asbestverwijderingsbedrijven is gevraagd naar de bekendheid met de verschillende activiteiten. Vervolgens is voor de activiteiten waarmee men bekend is gevraagd hoe belangrijk deze voor hen zijn. De resultaten van beide vragen zijn samengebracht in figuur 7. Daaruit blijkt dat de asbestverwijderingsbedrijven beter bekend zijn met de activiteiten van de Nederlandse Arbeidsinspectie dan de asbestinventarisatiebedrijven. Het meest bekend zijn het openbaar maken van bedrijven die een boete hebben gekregen en de voorlichting. Bijeenkomsten en workshops zijn het minst bekend.

Het meest van belang voor de bedrijven zijn voorlichting, persberichten/artikelen in tijdschriften of de website "Inspectie werkt" en veel gestelde vragen op de website van de Nederlandse Arbeidsinspectie. Opvallend is verder dat openbaarmaking van bedrijven die een boete hebben gekregen weliswaar bij veel asbestinventarisatie- en asbestverwijderingsbedrijven bekend is, maar nauwelijks belangrijk wordt gevonden.² Dat wil niet zeggen dat de publicatie niet zinvol is blijkt uit interviews. Zo kan publicatie van bedrijven, die een boete hebben gekregen, bedrijven afschrikken om regels niet na te leven om te voorkomen dat ze op die lijst komen is men van mening. Ook voor anderen (bijvoorbeeld opdrachtgevers) kan het informatie bieden over asbestverwijderingsbedrijven die zich minder goed aan de regels houden.

² Er zijn nadere analyses uitgevoerd naar verbanden van bekendheid en belang van activiteiten met duidelijkheid van de regels, nalevingsgemak en nalevingsgedrag. Deze analyses hebben geen significante verbanden opgeleverd.

figuur 7 Belang dat men hecht aan de activiteiten van Nederlandse Arbeidsinspectie door asbestinventarisatiebedrijven (INV; n=37) en asbestverwijderingsbedrijven (SAN; n=77)

Bron: Panteia, 2022.

4.3 Contacten met Nederlandse Arbeidsinspectie

De contacten van verschillende typen partijen met de Nederlandse Arbeidsinspectie verschillen naar frequentie en aard. In deze paragraaf bespreken we de contacten van verschillende typen partijen.

Asbestinventarisatiebedrijven

De contacten van asbestinventarisatiebedrijven met de Nederlandse Arbeidsinspectie zijn beperkt en komen alleen voor wanneer er sprake is van een tekortkoming in een asbestinventarisatierapport. Uit de enquête onder asbestinventarisatiebedrijven bleek dat ze in de afgelopen vijf jaar gemiddeld 1 keer contact hebben gehad met de Nederlandse Arbeidsinspectie. 59% van de bedrijven had in die vijf jaar helemaal geen contact gehad. Het hoogste aantal contacten in de afgelopen vijf jaar was 15. De Nederlandse Arbeidsinspectie heeft bij 18% van degenen die contact hebben gehad een keer een tekortkoming geconstateerd.³

Asbestverwijderingsbedrijven

Asbestverwijderingsbedrijven zijn de partijen die het meest te maken hebben met de Nederlandse Arbeidsinspectie. Zij krijgen bezoek op locatie waar ze worden gecontroleerd of zij zich aan de arbo-regels houden. Uit de enquête onder asbestverwijderingsbedrijven bleek dat ze in de afgelopen vijf jaar gemiddeld 8 keer contact hebben gehad met de Nederlandse Arbeidsinspectie. 4% van de bedrijven gaf aan in die vijf jaar helemaal geen contact gehad te hebben. Het hoogste aantal

³ Er zijn nadere analyses uitgevoerd naar verbanden van bezoekfrequentie met nalevingsgedrag en duidelijkheid van de regels en van tekortkomingen met duidelijkheid van de regels, nalevingsgemak, mate van naleving en bekendheid met de activiteiten. Deze analyses hebben geen significante verbanden opgeleverd.

contacten in de afgelopen vijf jaar was 80. De Nederlandse Arbeidsinspectie heeft bij 49% van degenen die bezoek hebben gehad minimaal een keer een overtreding geconstateerd. Bij degenen waarbij minimaal een keer een overtreding is geconstateerd geeft 53% aan dat een overtreding te maken had met blootstelling aan asbest en 67% met algemene arbo-regels. Uit gesprekken blijkt dat het vaak zou gaan om kleine afwijkingen in het kader van 'het is mensenwerk, iedereen maakt wel eens een fout'.⁴

Inspectie-instellingen voor de eindbeoordeling

De inspectie-instellingen voor de eindbeoordeling hebben weinig contact met de Nederlandse Arbeidsinspectie. Zij zijn niet de belangrijkste doelgroep voor inspecties. Alleen bij grote misstanden handhaaft de Nederlandse Arbeidsinspectie op basis van artikel 10 (gevaar voor derden). De inspectie-instellingen voor de eindbeoordeling worden ook wel ingeschakeld door de Nederlandse Arbeidsinspectie voor het analyseren van monsters of voor een second-opinion.

Omgevingsdiensten

Omgevingsdiensten houden op dezelfde locaties toezicht als de Nederlandse Arbeidsinspectie, echter de aard van het toezicht en de sanctiemogelijkheden verschillen. De Nederlandse Arbeidsinspectie houdt toezicht op naleving van de arbeidsomstandighedenwetgeving. De omgevingsdiensten kijken naar de gevolgen voor het milieu en de omgeving. Zeker waar het gaat om het voorkomen van emissie van asbestvezels is er sprake van overlap in het werkgebied van de Nederlandse Arbeidsinspectie en de omgevingsdiensten. Er is daarom ook samenwerking tussen de Nederlandse Arbeidsinspectie en omgevingsdiensten, maar dat verschilt per omgevingsdienst. Een belangrijk verschil is ook dat de omgevingsdiensten met veel meer mensen zijn om toezicht te houden dan de Nederlandse Arbeidsinspectie. De Nederlandse Arbeidsinspectie kan daarentegen weer hogere boetes uitdelen en een bedrijf tijdelijk preventief stilleggen.

Certificerende instellingen

De contacten tussen de certificerende instellingen en de Nederlandse Arbeidsinspectie zijn tweeledig. Enerzijds is er sprake van toezicht door de Nederlandse Arbeidsinspectie op de certificerende instellingen. De Raad voor Accreditatie controleert de certificerende instellingen en kan een accreditatie intrekken. In dat geval trekt ook de Nederlandse Arbeidsinspectie de aanwijzing in. In het kader van het toezicht door de Nederlandse Arbeidsinspectie moeten de certificerende instellingen periodiek een overzicht van de geconstateerde afwijkingen en intrekkingen naar de Nederlandse Arbeidsinspectie sturen. Echter, het is de CI's niet duidelijk wat daar vervolgens mee gebeurt. Er wordt gesproken over dubbel toezicht, namelijk door de RvA en door de Nederlandse Arbeidsinspectie. Het is vanuit de certificerende instellingen niet duidelijk geworden of het toezicht van de Nederlandse Arbeidsinspectie op de certificerende instellingen effectief is. Ze hebben daar te weinig zicht op.

Anderzijds hebben de contacten tussen certificerende instellingen en de Nederlandse Arbeidsinspectie vaak betrekking op uitwisseling van afwijkingen die worden geconstateerd. Zowel de Nederlandse Arbeidsinspectie als de certificerende instellingen controleren vooral asbestverwijderingsbedrijven en daarnaast asbestinventarisatiebedrijven. Echter, de rol en de bevoegdheden van de Nederlandse

⁴ Er zijn nadere analyses uitgevoerd naar verbanden van bezoekfrequentie met nalevingsgedrag en duidelijkheid van de regels en van tekortkomingen met duidelijkheid van de regels, nalevingsgemak, mate van naleving en bekendheid met de activiteiten. Deze analyses hebben geen significante verbanden opgeleverd.

Arbeidsinspectie en de certificerende instellingen verschillen. De certificerende instellingen toetsen of bedrijven zich houden aan het certificatieschema, zij kunnen afwijkingen rapporteren en kunnen uiteindelijk een certificaat intrekken. De Nederlandse Arbeidsinspectie controleert veel breder of bedrijven zich houden aan de arbo-regels en ze kan boetes uitdelen. Door de verschillen in rollen en bevoegdheden wringt het regelmatig tussen de Nederlandse Arbeidsinspectie en de certificerende instellingen. De Nederlandse Arbeidsinspectie geeft regelmatig geconstateerde afwijkingen door aan certificerende instellingen en zet de certificerende instellingen onder druk om deze afwijkingen over te nemen. Echter, vaak vallen deze afwijkingen buiten het certificatieschema, of de certificerende instelling heeft de afwijking niet zelf geconstateerd. Bedrijven die het er niet mee eens zijn gaan procederen tegen de certificerende instelling en volgens de certificerende instellingen winnen zij dat vrijwel altijd.

Brancheorganisaties

Brancheorganisaties in de asbestsector hebben regelmatig contacten met de Nederlandse Arbeidsinspectie. Dat betreft regelmatige overleggen. In deze overleggen komen bijvoorbeeld onduidelijkheden in de regelgeving aan de orde. De brancheorganisaties geven over het algemeen aan dat deze overleggen goed en constructief verlopen.

5 Oordeel over de Nederlandse Arbeidsinspectie

5.1 Oordeel over contacten met de Nederlandse Arbeidsinspectie

In deze paragraaf wordt ingegaan op het oordeel van asbestinventarisatiebedrijven en de asbestverwijderingsbedrijven over de contacten met de Nederlandse Arbeidsinspectie. Vooral de laatste groep heeft het meest met de Nederlandse Arbeidsinspectie te maken.

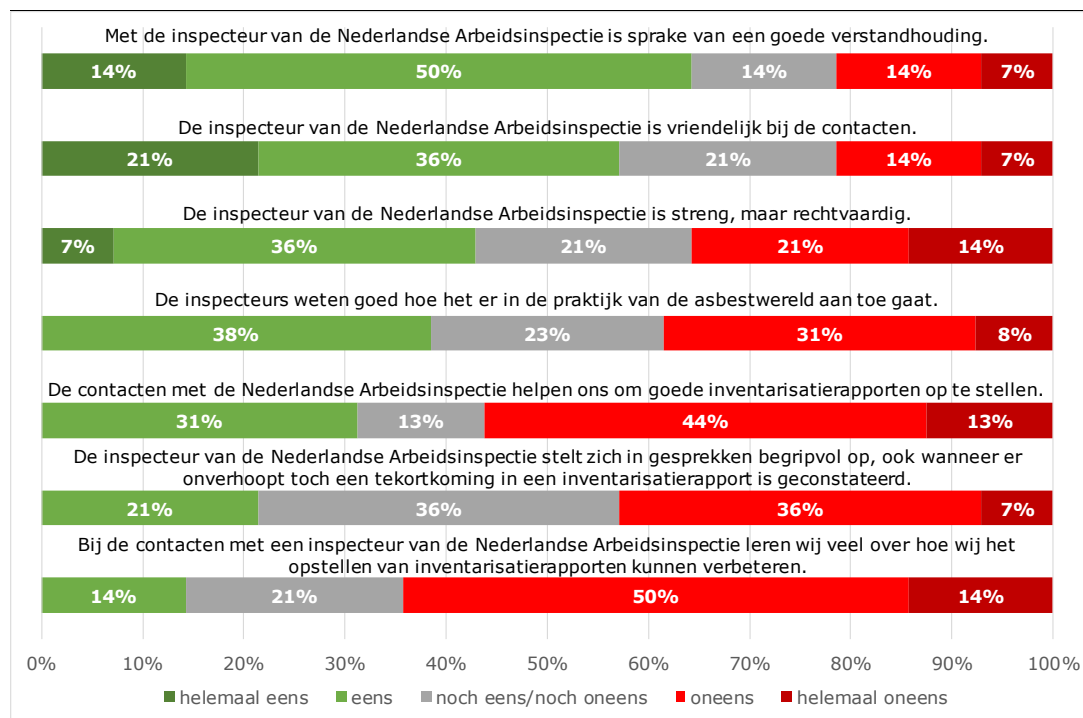
Asbestinventarisatiebedrijven (resultaten uit de enquête)

In het voorgaande is naar voren gekomen dat asbestinventarisatiebedrijven over het algemeen maar in beperkte mate te maken hebben met de Nederlandse Arbeidsinspectie. In de enquête onder asbestinventarisatiebedrijven zijn vragen over de contacten met de Nederlandse Arbeidsinspectie gesteld aan degenen die daadwerkelijk contact hebben gehad. De resultaten zijn opgenomen in figuur 8. Aangezien het om een beperkt aantal respondenten gaat die daadwerkelijk contact heeft gehad met de Nederlandse Arbeidsinspectie, dienen deze resultaten met enige terughoudendheid te worden bekeken.

Het grootste deel van de respondenten is positief over de contacten waar het gaat om vriendelijkheid en een goede verstandhouding. Ook met de stelling 'De inspecteur is streng, maar rechtvaardig' zijn meer respondenten het eens dan oneens. Anders is het met de stelling dat de inspecteur begripvol is. Daar zijn duidelijk meer respondenten het niet dan wel eens. Hetzelfde geldt voor stellingen gericht op de bijdrage van de Arbeidsinspectie aan de kwaliteit van de inventarisatierapporten. Bij het oordeel over de kennis van de inspecteurs over de praktijk van de asbestwereld zijn de meningen duidelijk verdeeld.

figuur 8 Oordeel van *asbestinventarisatiebedrijven* over contacten met de Nederlandse Arbeidsinspectie (n=16)

Bron: Panteia, 2022.

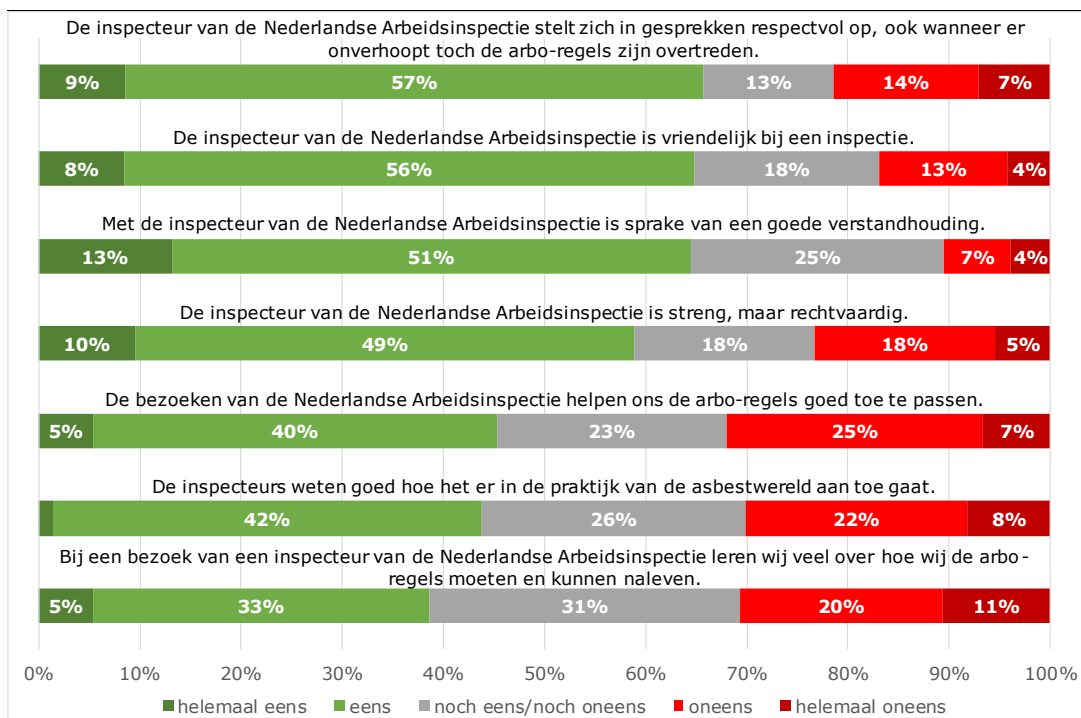
Asbestverwijderingsbedrijven (resultaten uit de enquête)

Asbestverwijderingsbedrijven hebben de meeste contacten met de Nederlandse Arbeidsinspectie. Zij worden bezocht door de Nederlandse Arbeidsinspectie voor controle op de naleving van de arbo-regels. In de enquête onder asbestverwijderingsbedrijven zijn vragen over de contacten met de Nederlandse Arbeidsinspectie gesteld aan degenen die daadwerkelijk contact hebben gehad. Dat zijn vrijwel alle geënquêteerde asbestverwijderingsbedrijven. De resultaten zijn opgenomen in figuur 9.

De asbestverwijderaars zijn positiever over de contacten met de Nederlandse Arbeidsinspectie dan de asbestinventarisatiebedrijven. Bij alle stellingen zijn er meer respondenten die het eens zijn dan die het oneens zijn. Dat neemt niet weg dat ongeveer een derde het niet eens is met de stellingen over het leren van de inspecteurs over het naleven van de arbo-regels, over de hulp van de inspecteurs bij het goed toepassen van de regels en over de kennis van de inspecteurs van de praktijk van de asbestwereld.

figuur 9 Oordeel van *asbestverwijderingsbedrijven* over bezoeken van de Nederlandse Arbeidsinspectie (n=76)

Bron: Panteia, 2022.

Resultaten vanuit de interviews

In vrijwel alle interviews is naar voren gekomen dat men de Arbeidsinspectie voldoende deskundig vindt. Enkele geïnterviewden gaven zelfs aan dat de kennis en ervaring van de inspecteurs de laatste jaren is toegenomen. Enkele geïnterviewden, met name vanuit de asbestverwijderingsbedrijven, zijn wat minder positief. Zij geven aan dat inspecteurs denken dat ze alles weten van werken met asbest, terwijl dat niet zo is. Op papier hebben de inspecteurs dan wellicht gelijk, maar de praktijk is vaak anders en genuanceerder. Sommige regels zijn gewoon niet zwart-wit in de praktijk toepasbaar en daar ontbreekt soms de kennis van de inspecteurs. Het inlevingsvermogen van bepaalde inspecteurs in de dagelijkse praktijk is gering. Er wordt ook niet altijd vriendelijk en respectvol omgegaan door de inspecteurs.

Veel partijen zijn van mening dat de Nederlandse Arbeidsinspectie te veel toezicht houdt op de regeltjes in plaats van op veilig werken. Dit wordt vooral door asbestverwijderingsbedrijven, maar ook door andere partijen veelvuldig genoemd. De inspecteurs van de Nederlandse Arbeidsinspectie zouden te veel kijken naar 'punt-komma's', terwijl het gaat om gezond en veilig werken. Inspecteurs geven als het ware te snel een afwijking wanneer een vinkje niet goed staat, terwijl men zich niet afvraagt of dat enige invloed heeft op gezond en veilig werken. Dit soort toezicht wordt ervaren als 'muggenziften'. Inspecteurs zouden daarbij ook vaak weinig flexibel zijn. De uitvoeringspraktijk wijkt vaak af van de regels. Dat betekent dat regels niet altijd exact nageleefd kunnen worden of bedrijven wijken van de regels af omdat er veiligere opties zijn in bepaalde situaties. Inspecteurs zouden hier weinig voor open staan en niet in overleg willen. Dit verschilt echter wel per inspecteur. Verder zouden veel partijen, waaronder asbestverwijderingsbedrijven, maar ook grote opdrachtgevers veel meer vooraf willen overleggen met de Arbeidsinspectie bij complexe zaken. Voor een deel gebeurt dit al, maar vaak houdt de Nederlandse

Arbeidsinspectie de boot af. Inspecteurs geven dan geen mening, maar gaan vervolgens wel handhaven.

Op de locaties komen veel verschillende toezichthouders bij de saneringen over de vloer. Asbestverwijderaars vragen zich af in hoeverre de verschillende toezichthouders hun toezicht met elkaar afstemmen. Soms komen verschillende toezichthouders achter elkaar op dezelfde locatie en stellen ze dezelfde vragen. Dit heeft veel invloed op de uitvoering van de sanering. Het kost veel tijd, die er vaak niet is. De asbestverwijderingsbedrijven die hebben meegedaan aan de enquête hebben gemiddeld in de afgelopen vijf jaar acht keer bezoek gehad van de Arbeidsinspectie.

Ten aanzien van de voorlichting van de Nederlandse Arbeidsinspectie is genoemd dat deze de laatste jaren sterk is verbeterd. Dit betreft bijvoorbeeld de voorlichting over de wet- en regelgeving. Door geïnterviewden die weleens bijeenkomsten van de Nederlandse Arbeidsinspectie bijwonen is aangegeven dat de Nederlandse Arbeidsinspectie vaak met dezelfde casussen komt die eigenlijk outdated zijn, in plaats van meer actuele casussen.

Vanuit de verschillende partijen rond de branche wordt aangegeven dat de contacten met de Nederlandse Arbeidsinspectie goed zijn. Brancheorganisaties hebben de ervaring dat met de Nederlandse Arbeidsinspectie goed en constructief overleg mogelijk is, ook al zijn ze het soms niet met elkaar eens. Verder is gezegd dat processen en discussies over knelpunten en problemen te lang duren. Vanuit omgevingsdiensten valt op dat er al regelmatig samenwerking is met de Nederlandse Arbeidsinspectie en dat ze soms ook gezamenlijk optrekken bij inspecties op locaties. Echter, het werkgebied en de afbakening van het toezicht verschilt. Verder is genoemd dat het lastig is dat het aantal inspecteurs bij de Nederlandse Arbeidsinspectie erg klein is, waardoor het moeilijk is om de Nederlandse Arbeidsinspectie te betrekken en in te schakelen als er ergens problemen zijn. Bij de certificerende instellingen is sprake van een wisselend beeld. Er is gezegd dat er het gevoel is dat de certificerende instellingen en de Nederlandse Arbeidsinspectie meer tegenover elkaar dan naast elkaar staan. En dat terwijl ze hetzelfde doel nastreven, namelijk de naleving van de arbo-regels verbeteren en notoire overtreders uit de markt halen. Echter, de verwachtingen van de Nederlandse Arbeidsinspectie ten aanzien van het werk van de certificerende instellingen wordt te breed ingeschat. Certificerende instellingen zijn toetsende instellingen die controleren of asbestinventarisatiebedrijven en asbestverwijderingsbedrijven de certificatieschema's volgen. Bij afwijkingen kunnen ze verschillende maatregelen nemen, met als uiteindelijke mogelijkheid om een certificaat in te trekken. De Nederlandse Arbeidsinspectie verwacht regelmatig meer actie van certificerende instellingen die verder gaat dan hun toetsende taak. Hier is begrip nodig voor de grenzen van het werk van de certificerende instellingen en een betere afstemming.

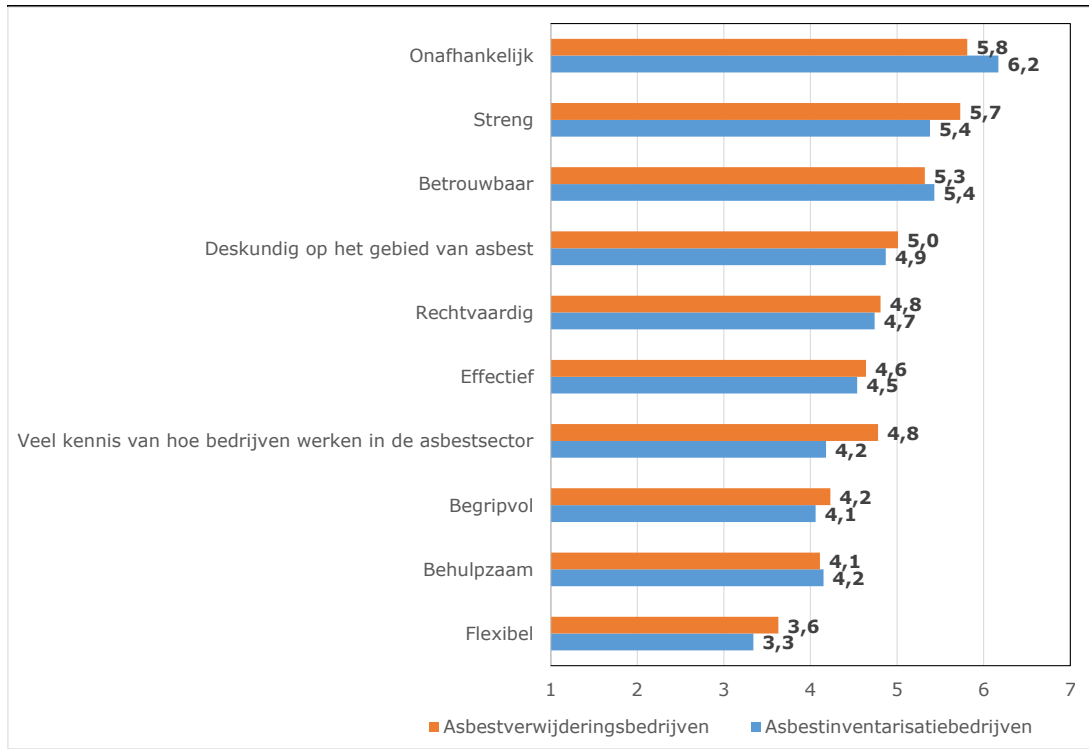
5.2 Imago

In de enquête is aan de asbestinventarisatiebedrijven en asbestverwijderingsbedrijven een aantal begrippen voorgelegd en gevraagd aan te geven in hoeverre dat past bij de Nederlandse Arbeidsinspectie. Dat konden de respondenten aangeven op een schaal van '1 past totaal niet' tot '7 past volledig'. De gemiddelde scores per begrip zijn weergegeven in figuur 10. Dit geeft een beeld van het imago van de Nederlandse Arbeidsinspectie volgens asbestinventarisatiebedrijven en asbestverwijderingsbedrijven. Uit de resultaten blijkt dat de Nederlandse

Arbeidsinspectie goed scoort op onafhankelijk, streng en betrouwbaar. Dit zijn ook belangrijke kenmerken voor een toezichthouder. Aan de andere kant blijft de Nederlandse Arbeidsinspectie achter op kenmerken als flexibiliteit, begripvol en behulpzaam en voor de asbestverwijderingsbedrijven ook de kennis van hoe de bedrijven in de branche werken.

figuur 10 Imago van de Nederlandse Arbeidsinspectie (op een schaal van '1 past totaal niet' tot '7 past volledig') (n=118)

Bron: Panteia, 2022.

5.3 Effectiviteit

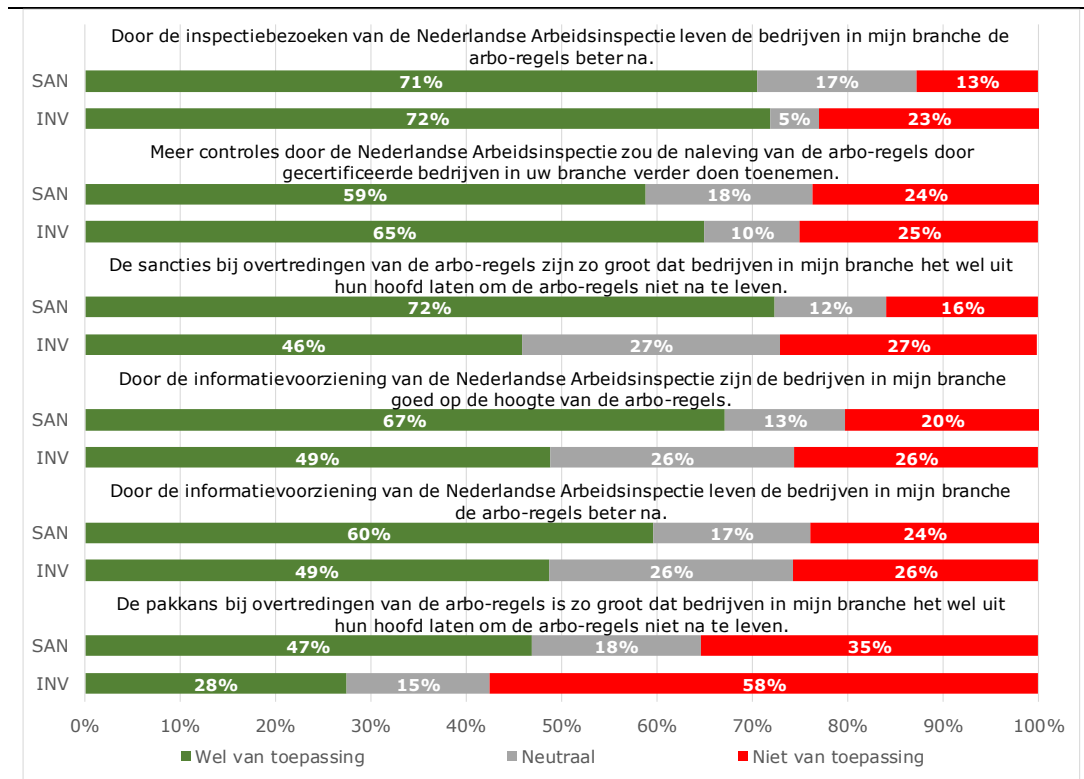
Resultaten vanuit de enquête

In de enquête is aan de asbestinventarisatiebedrijven en asbestverwijderingsbedrijven een aantal stellingen voorgelegd en gevraagd aan te geven in hoeverre deze van toepassing zijn voor hun branche. Dat konden de respondenten aangeven op een schaal van '1 volledig niet van toepassing' tot '7 volledig wel van toepassing'. De resultaten zijn weergegeven in figuur 11. Daarin betreft 'niet van toepassing' de scores 1 tot en met 3, 'neutraal' de score 4 en 'wel van toepassing' de scores 5 tot en met 7. De resultaten geven een beeld van de effectiviteit van de Nederlandse Arbeidsinspectie volgens de asbestinventarisatiebedrijven en asbestverwijderingsbedrijven. Daaruit kan worden afgeleid dat het optreden van de Nederlandse Arbeidsinspectie redelijk effectief is, maar effectiever kan. De inspectiebezoeken dragen volgens de geënquêteerden het meest bij aan de naleving van de arbo-regels en meer controles zou de naleving doen toenemen. Vervolgens zijn de sancties kennelijk voor de meeste bedrijven hoog genoeg om bij te dragen aan de naleving van de arbo-regels. En ook de de informatievoorziening van de Nederlandse Arbeidsinspectie draagt volgens velen bij aan de kennis van de arbo-regels en daarmee aan de naleving. De pakkans wordt echter door veel geënquêteerden erg

laag geacht. Dit past bij de stelling dat meer controles de naleving zouden doen toenemen.

figuur 11 Effectiviteit van de Nederlandse Arbeidsinspectie (n=120)

Bron: Panteia, 2022.

Aan de geënquêteerden is tevens de volgende stelling voorgelegd: 'Als de Nederlandse Arbeidsinspectie zou stoppen met toezicht in uw branche zouden bedrijven het minder nauw nemen met de arbo-regels.' 80% van de asbestinventarisatiebedrijven en 73% van de asbestverwijderingsbedrijven vonden deze stelling van toepassing voor de asbestbranche.

Op basis van de enquêteresultaten kan worden geconcludeerd dat het toezicht van de Nederlandse Arbeidsinspectie zeker effectief is om bij de dragen aan naleving van de arbo-regels in de asbestbranche. Dat het effectiever kan, blijkt vervolgens uit het feit dat de meeste respondenten een betere naleving verwachten als er meer controles worden uitgevoerd door de Nederlandse Arbeidsinspectie. Daar is dus nog winst te behalen.

Resultaten vanuit de interviews

Vanuit de interviews komt zeker het beeld naar voren dat de Nederlandse Arbeidsinspectie effectief is in het verbeteren van de naleving van de arbo-regels, maar volgens velen nog niet genoeg. De meeste geïnterviewden geven aan dat wanneer de Nederlandse Arbeidsinspectie zou stoppen met het toezicht de naleving van de arbo-regels door verschillende bedrijven zou verslechteren. Zeker niet bij alle bedrijven. Er zijn ook bedrijven die gezond en veilig werken zo belangrijk vinden dat zij dat ook zonder toezicht blijven doen.

Een punt dat een aantal keren is genoemd is dat asbest een stof is waarvan je niet direct het gevaar merkt. Daarbij komt dat het opleidingsniveau in de branche laag is en er veel verloop is. Vaak weten werknemers op de werkvloer niet goed waar sommige regels voor dienen. Dit alles vergroot het risico dat arbo-regels (onbewust) niet worden nageleefd en er minder gezond en veilig wordt gewerkt. Uiteraard ligt hier een belangrijke taak voor werkgevers, maar ook toezicht op de naleving van de arbo-regels is daarbij nodig. Daar speelt ook het toezicht van de Nederlandse Arbeidsinspectie een belangrijke rol.

Ten aanzien van de sancties is genoemd dat het steeds lastiger wordt om een sanctie op te leggen. Als Nederlandse Arbeidsinspectie moet je alles met bewijzen zeer goed dichttimmeren, anders verlies je vervolgens de juridische strijd. Dit geldt overigens voor meer toezichthouders. Veel sancties worden met succes aangevochten. Een andere opmerking die is gemaakt over sancties betreft de hoogte van de boetes. Volgens enkele geïnterviewden wordt bij de hoogte van de boetes onvoldoende rekening gehouden met de omvang van een bedrijf. Het gevolg is dat boetes bij grote bedrijven minder effect hebben en dat de boetes voor kleine bedrijven te hoog zijn in verhouding tot hun omvang.

Zoals aangegeven vinden veel geïnterviewden het toezicht dat de Nederlandse Arbeidsinspectie houdt effectief, maar niet effectief genoeg. Dat laatste hangt vooral samen met de beperkte capaciteit van de Nederlandse Arbeidsinspectie en het te beperkte aantal inspecties, volgens deze geïnterviewden. Volgens hen zouden meer inspecties zeker bijdragen aan een betere naleving van de arbo-regels en een gezonder en veiliger werkklimaat in de asbestbranche. Hoe vaker bedrijven te maken krijgen met de Nederlandse Arbeidsinspectie, hoe meer ze geneigd zullen zijn om de arbo-regels na te leven.

5.4 Verbetersuggesties

Zowel in de enquête onder asbestinventarisatiebedrijven en asbestverwijderingsbedrijven als in de interviews zijn verbetersuggesties voor de Nederlandse Arbeidsinspectie gevraagd, die het werk van de Nederlandse Arbeidsinspectie effectiever kunnen maken. Dit kan vervolgens bijdragen aan een betere naleving van de arbo-regels in de asbestbranche.

Asbestinventarisatiebedrijven (resultaten uit de enquête)

In de enquête onder asbestinventarisatiebedrijven zijn de volgende verbetersuggesties genoemd, zowel voor de Nederlandse Arbeidsinspectie als in zijn algemeenheid binnen de branche:

- Inspecties en sancties:
 - Meer mensen en meer fysieke controles op de locaties,
 - Meer inspecties op locaties,
 - Meer controle op niet-gecertificeerde bedrijven en bouwbedrijven,
 - Voorkomen dat bedrijven waarvan het certificaat is ingetrokken de volgende dag onder een ander certificaat verder kunnen,
- Kennis, houding en gedrag inspecteurs:
 - Meer (vak)kennis bij de inspecteurs (o.a. van de certificatieschema's en van asbest),
 - Meer kennisuitwisseling tussen inspectie en bedrijven,
 - Nagaan of alle regels ook daadwerkelijk in de praktijk werkbaar zijn,
 - Meer overleg, een meer adviserende rol en meer ondersteuning, zoals overleg vooraf over te hanteren maatregelen,

- Meer begripvol, meer openheid en minder star,
- Meer praktisch kijken en meer begrip en flexibiliteit wanneer praktijksituaties niet goed aansluiten op de theorie,
- Voorlichting en informatievoorziening:
 - Breder informatie delen,
 - Communicatie niet alleen in vakbladen, maar ook via e-mails aan bedrijven,
- Samenwerking met andere toezichthouders:
 - Betere samenwerking met andere toezichthouders,
- Overig
 - Kennismakingsgesprekken met alle bedrijven om vertrouwensbasis op te bouwen,
 - Meer opleidingen in de branche.

Asbestverwijderingsbedrijven (resultaten uit de enquête)

In de enquête onder asbestverwijderingsbedrijven zijn de volgende verbeter suggesties genoemd, zowel voor de Nederlandse Arbeidsinspectie als in zijn algemeenheid binnen de branche:

- Inspecties en sancties:
 - Meer mensen en meer fysieke controles op de locaties (dat houdt bedrijven en medewerkers scherp),
 - Meer controle op asbestinventarisatiebedrijven,
 - Niet te snel een boete uitdelen, eerst een waarschuwing,
 - Niet alleen boetes voor bedrijven, maar ook voor werknemers en zzp-ers,
 - Informatieve werkbezoeken en preventie,
 - Meer controle op niet-gecertificeerde bedrijven,
- Kennis, houding en gedrag inspecteurs:
 - Kennisniveau van de inspecteurs verhogen, met name de praktijkkennis,
 - Een meer praktische instelling, minder naar de letter van de wet en meer ook voor andere, praktischere oplossingen,
 - Meer luisteren naar mensen uit de praktijk,
 - Meer praktisch gericht handelen en meer meedenken in praktische oplossingen,
 - Meer kijken hoe het in de praktijk werkt in plaats van alleen vanuit het boekje werken,
 - Flexibeler opstellen,
 - Vriendelijker en menselijker opstellen,
 - Meer overleg over grijze gebieden en meer adviserend optreden,
 - Meer empathie met de sector,
- Voorlichting en informatievoorziening:
 - Meer informatiemails sturen met belangrijke wijzigingen,
 - Meer actuele informatie en zorgen dat verouderde informatie niet meer beschikbaar is,
 - Meer voorlichting aan bedrijven,
 - Eenvoudiger en begrijpelijker informatie zodat het ook voor laag opgeleide mensen op de werkvloer te begrijpen is,
- Samenwerking met andere toezichthouders:
 - Meer inzet van/betere samenwerking met certificerende instellingen en omgevingsdiensten,
- Overig:
 - Eenvoudiger en duidelijker regelgeving (minder vatbaar voor interpretatieverschillen en normen en arbo-wetgeving met elkaar in overeenstemming brengen),

- Certificatieplicht bij de overheid neerleggen (onafhankelijker),
- Jaarlijkse trainingen om mensen in de branche up-to-date te houden,
- Nog meer focussen op de risico's van de werkzaamheden voor asbestverwijderingsbedrijven en voor de omgeving. Zowel door werkgevers als Nederlandse Arbeidsinspectie,
- Een cultuuromslag bij de bedrijven, minder focus op tijd en geld en meer op veiligheid.

Resultaten vanuit de interviews

Uit de interviews zijn de volgende verbeteringsuggesties naar voren gekomen.

- Inspecties en sancties:
 - Het aantal inspecteurs en inspecties moet fors omhoog,
 - Meer zichtbaar zijn als Nederlandse Arbeidsinspectie,
 - Meer controle van asbestinventarisatiebedrijven,
 - Werken met een zwarte lijst van notoire overtreders,
 - Ophouden met zwaar straffen bij het ontbreken van een 'vinkje', meer richten op gezondheid en veiligheid,
 - Bij het opleggen van boetes rekening houden met de omvang van een bedrijf,
 - Hardere sancties voor notoire overtreders,
 - Niet alleen sancties voor het asbestverwijderingsbedrijf, maar ook voor de opdrachtgever,
- Kennis, houding en gedrag inspecteurs:
 - Meer meedenken met complexe processen en duidelijk afspraken maken en vastleggen wat wel en niet mag,
 - Meer zeggen wat goed gaat, en terughoudender en minder stellig zeggen dat ze weten hoe het zit,
 - Meer samen optrekken met respect voor elkaar posities,
 - Meer meedenken,
 - Meer richten op veilig werken i.p.v. komma's, minder formaliteit,
 - Meer begrip (iedereen maakt fouten en regels zijn vaak voor meerdere interpretaties vatbaar),
 - Minder agressieve houding,
 - Meer het gesprek aangaan over veilig werken, i.p.v. over details van regeltjes,
 - Houd rekening met het veelal lage opleidingsniveau bij de uitvoerders,
- Voorlichting en informatievoorziening:
 - Meer voorlichting aan asbestverwijderingsbedrijven om begrip te kweken,
 - Recentere, actuele casussen in bijeenkomsten,
- Samenwerking met andere toezichthouders:
 - Meer duidelijkheid over de rol en de verantwoordelijkheid van verschillende toezichthouders (Nederlandse Arbeidsinspectie, certificerende instellingen en omgevingsdiensten),
 - Betere afstemming en overleg tussen Nederlandse Arbeidsinspectie, certificerende instellingen en omgevingsdiensten en kennisuitwisseling,
- Overig
 - Meer bewustwording bij bedrijven en werknemers dat het gaat om gezondheid en veiligheid en niet om de regeltjes (vooral ook door de bedrijven zelf op te pakken).

